

Wonen op de Wallen

Zwanen dobberen sierlijk in de grachten, kerstverlichting schittert, rode lampen branden. Of het nu zes uur 's avonds is of middernacht, op de Amsterdamse Wallen blijft het druk. Maar tussen de fel verlichte ramen met schaars geklede dames wordt ook nog gewoond. En dat gaat best, ook al ligt er af en toe cocaïne onder je fietszadel.

Door Marja Boonstra
Foto's Niels Westra

Hoe woont het op de Wallen, tussen de prostituties, de junks en de dealers? Wie dat wil ervaren, kan aankloppen bij Karen, Jacqueline en Paul. De twee studentes en de zakenman in ruste openen hun voordeuren om belangstellenden de kans te geven verder te kijken dan de felverlichte ramen met de schaars geklede dames.

Karen (21) en Jacqueline (19) wonen antikraak in een grachtenpand van vijf etages, met zolder, aan de Oude Zijdsachterburgwal. Voor €75 per persoon per maand. De buurvrouw is een prostituee. Paul (65) bewoont een voormalig bordeel aan de Oudezijds Voorburgwal, ook naast een prostituee.

Ze zijn aangesloten bij Like-a-Local, de organisatie die belangstellenden de mogelijkheid geeft om in aanraking te komen met het lokale leven in wereldesteden. Karen en Jacqueline verzorgen rondleidingen door de rosse buurt, hobbykok Paul kookt driegangendiners voor deelnemers.

De twee meiden wonen met veel plezier tussen de prostituties, de junks en de dealers. Onveilig? Welnee. Karen: „Het is hier minder gevaarlijk dan in Amsterdam Zuid of Oost. Het is altijd druk op straat, er lopen toeristen, politiemensen en er hangen camera's. En om half acht 's morgens is het hier heel stil.”

Eigenlijk zijn de toeristen nog het lastigst. Af en toe belt er ook een junk aan, die nog niet weet dat het vroegere opvanghuis van de Regenboog nu bewoond wordt door twee studentes en dat de spuitmruil in het souterrain dus gesloten is. Jacqueline: „Er zitten acht sloten op de achterdeur, maar laatst heeft er toch een geprobeerd het raam in te gooien.”

LUGUBER

Aan het uitgewoond pand valt niet veel eer te behalen. Omdat antikraak betekent dat ze er iedere dag door de eigenaar uitgezet kunnen worden, investeerden de meiden niet veel. Ze kaktten de muren wit en spoelden de ergste ellen-de weg met een paar flessen chloor. Nu woont Karen op de

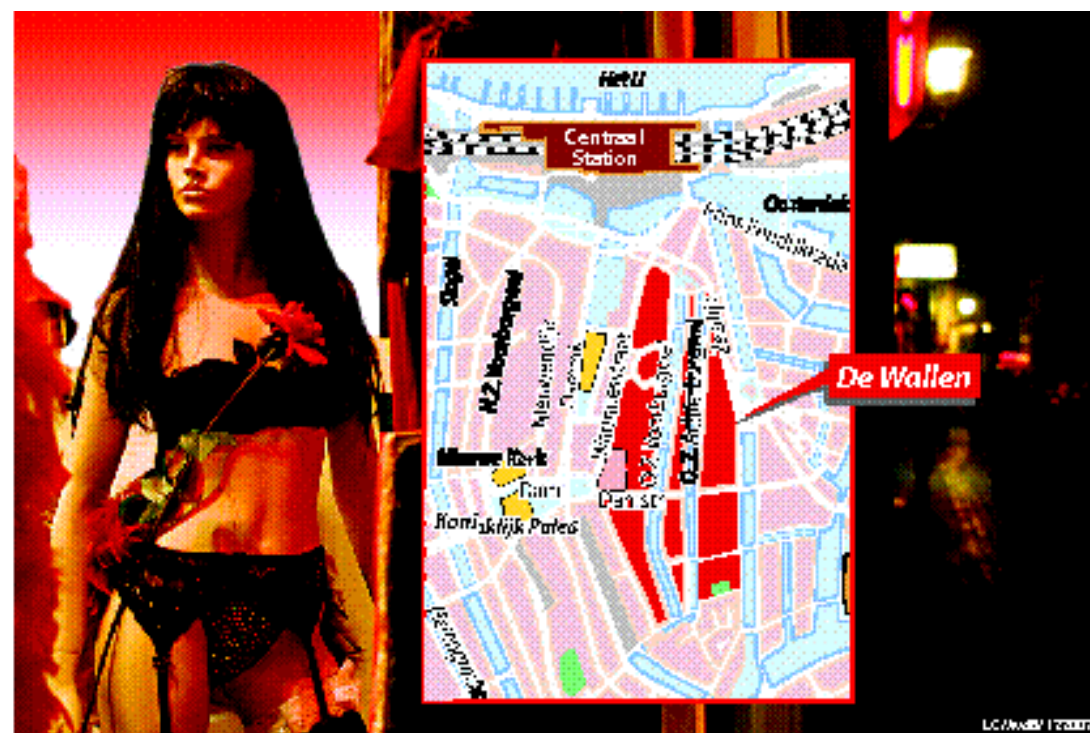
eerste verdieping en Jacqueline op zolder.

In het souterrain komen ze uit noodzaak. Want daar zitten douche en toilet. De douche betreden ze alleen op slippers, op het toilet moet het licht blijven branden, want anders ga je onderuit door al die rare op- en afstapjes.

Achter een deur in een hoekje schijnt een luguber blauwe licht. Dat is de oorspronkelijke 'junkenplee', met blauwe verlichting zodat verslaafden hun aderen niet kunnen vinden. De meiden hebben de deur maar dichtgespijkerd, want het hokje was te smerig om nog schoon te kunnen maken. Achter de balie liggen nog dossiermappen met gegevens van de cliënten van de opvang.

De woonomstandigheden zijn min of meer erbarmelijk, (de meiden spreken zelf over 'redelijk Spartaans'), het uitzicht is fenomenaal. Uit de ramen hangend kijk je uit over de gracht en naar binnen bij overbuurman Casa Rosso. Werknemers van het theater voeren de zwanen die statig in het water dobberen, zodat ze in de buurt blijven.

Karen vertelt dat de dealers de hele dag bezig zijn hun waren te verstoppen. Leder kwartier leggen ze hun spullen op een andere plek, zodat de poli-

tie ze niks kan maken. De spullen verhuizen van vensterbank naar deurpost. En lagen ook een keer onder het fietszadel van Karen. „Toen heb ik hem gezegd dat hij dat maar niet meer moest doen.”

De dealers verdienen dik aan onwetende toeristen die coke willen kopen, legt Karen uit. „Ze

geven ze een verdovingsmiddel van de tandarts, dat ze per liter goedkoop ergens inslaan.” Het rare gevoel in de mond, in combinatie met alcohol, geven de toerist de illusie dat hij echte coke heeft gescoord.

'DE MEISJES'

Buiten op straat loopt het pu-

bleik kijkend en keuvelend langs de fel verlichte ramen. Karen en Jacqueline wijzen op een peepshow, waar je een naakt kronkelende dame op een ronddraaiend bed kunt begluren. Wat bezoekers zich vaak niet realiseren: ze staan tegenover elkaar en zien dus door de gluurgaten ook elkaar!

Karen legt uit: rood licht op de Wallen betekent dat er een dame zit te wachten op klandizie. Blauw licht daarentegen duidt op een verrassingspakket. Hier wacht een combinatie man/vrouw, al weet je niet precies of dat voor de boven- dan wel onderkant geldt. Ook naast de twee studentes werkte een tijd zo'n buurvrouw die een buurman was.

Tijdens de wandeling lepen de twee wat cijfers op. De Wallen tellen zo'n vierhonderd ramen en twaalfhonderd hoeren, die diensten van acht uur draaien. Per raam dus drie prostituties in 24 uur tijd. Het basistarief is €50 voor een P&N, aldus Karen. P&N? Pijpen en Neuken. Maar net als met het kopen van een auto, bepalen de accessoires de prijs. Ieder extraatje kost geld.

Per dienst betalen zelfstandig werkende prostituties €100 aan de verhuurder. Dus de eerste twee klanten zijn ze kwijt, de rest is voor henzelf. En hoe lang duurt het gemiddelde bezoek van een klant? Zeven minuten, grinniken de meiden.

Verandert wonen op de Wallen ook hun kijk op seks? Karen: „Nee. Je gaat er wel gemakkelijker over praten en je accepteert rare gewoontes van anderen. Maar zelf word je niet makkelijker. We hebben wel meer respect gekregen voor de vrou-

wen die hier werken. Eerst hadden we het over 'hoeren', nu over 'de meisjes'.”

De rondleiding van Karen en Jacqueline eindigt vanavond bij de Trompettersteeg. Die begint normaal maar wordt aan het eind steeds smaller, uiteindelijk is ie nog maar 60 centimeter breed. Kijkers en bezoekers wringen zich daar ruggelings langs de ramen. Die zijn hier het duurst omdat je ongezien naar binnen kunt.

Aan de Oudezijds Voorburgwal, aan de overkant van de Trompettersteeg, zit Paul (65) klaar met een uitgelezen diner dat begint met asperges en Karen. P&N? Pijpen en Neuken. Maar net als met het kopen van een auto, bepalen de accessoires de prijs. Ieder extraatje kost geld.

„De ene kant van mijn familie had Hotel Fleissig in de Warmoesstraat, de andere beddenzaak Woltering. Wij zeiden altijd de ene verkoopt bedden, de andere verhuurt ze.”

ANS EN MIEP

Hij kocht het grachtenhuis, een voormalig bordeel, in 1988. Van een soort criminele taxichauffeur, aldus Paul. De koop was in vijf minuten gesloten. Zaken doen op de Wallen duurt blijkbaar nooit lang. „Het mooie was, dat ik in de koopaktes zag

dat mijn vader dit pand in 1962 heeft verkocht”, glundert Paul.

Hij is heel blij weer in 'zijn' buurt te wonen, ook al is het zo langzamerhand een soort pret-park geworden. „Natuurlijk is het hier 'veryuip' en verziekt, de seksindustrie is helemaal veranderd. Vroeger had je Ans uit Alkmaar en Miep uit Purmerend, nu zijn het allemaal Oost-Europese meiden. Maar je vindt overal plussen en minnen. Mijn plussen zijn dat de buurt is verbeterd en dat ik hier ben opgegroeid.”

„Net als mijn twee dochters en die hebben daar voor zover ik kan vaststellen geen blijvende schade van opgelopen. Pas toen mijn dochter negen was, heeft ze er wat over gezegd: 'papa, sommige dames doen wel erg lang over het aankleden.'”

„Vroeger zat Alie hiernaast, die had geld nodig omdat haar zoon weer vast zat. Nu zit er een Hongaarse met plopborsten. Mijn dochter kreeg van Alie een sinaasappel of een gulden. Maar dat is allemaal voorbij. Burgers en hoeren mengen niet meer.”

Gelukkig valt er nog genoeg te lachen. Zo zat Pauls vriendin Lucie (65) van de zomer op de stoep in het zonnetje haar krantje te lezen, toen een jongeman haar benaderde. Lucie verwees hem naar de buurvrouw, maar de man hield aan en zei dat 'ie op oudere vrouwen viel en dat de gang toch ruim genoeg was.

Lucie zit er niet mee: „Om de hoek in een steeg wilde een man in een rolstoel naar een prostituee. Maar hij kon de stoep niet op. Toen heb ik een paar mensen erbij geroepen en hebben we hem samen naar binnen geduwd.”

Paul heeft weinig aan het huis veranderd. Overal hangen spiegels en de mooie mahoniehouten spijltrap die de zes verdiepingen met elkaar verbindt, is er nog steeds. Zelf bewoont hij twee verdiepingen, de andere vier verhuurt hij. Hij beschikt over een uitbundige badkamer, schitterend betegeld, met vloerbedekking tot aan de badrand en lampen met geslepen kristallen kapjes. Die hij trouwens achteloos in de afwasmachine mikt.

Wandelend door de buurt vertelt hij over café 't Mandje van Bet van Beeren (1927 - 1967). De eerste pot van Nederland, aldus Paul. Het café is nooit veranderd en er zijn plannen om het weer open te stellen.

Café 't Aepje op de Zeedijk is bijna helemaal opgeslokt door het Barbizon Palace Hotel. Het is het eerste Amsterdamse huis met een houten voorgevel. De uitdrukking 'in de aap gelogeed zijn' vindt hier zijn oorsprong. Zeelui die er logeerden, raakten onder de vlooiën en luizen. En hadden en waren dus 'in de aap gelogeed'.

Op de gracht schoolt een groep mannen samen voor een raam. „Daar staat er weer een zich in bochten te draaien”, wijst Paul. „En dat mag niet, hoor. Prostituees mogen niet kloppen of fluiten en ook niet bewegen om klanten te lokken. Ze moeten als een soort wassen beeld blijven staan.” En ze houden niet van fotografieren. Als ze een camera zien, heffen ze een waarschuwend vingertje of verdwijnen boos achter een gordijn. Fuck off.

MARJA BOONSTRA

►www.like-a-local.com

Jacqueline (links) en Karen achter het loket in het souterrain van de voormalige verslaafdenopvang aan de Oudezijds Achterburgwal.

Een stiekeme foto van de 'ramen' op de Wallen.

Paul en vriendin Lucie op de rand van het bad in de uitbundige badkamer in het voormalige bordeel aan de Oudezijds Voorburgwal.